



# Green Deal van Shell Nederland B.V. met de Rijksoverheid

## Ondergetekenden:

1. De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, ieder handelende in haar of zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, tezamen hierna ook te noemen: Rijksoverheid;
2. Shell Nederland B.V. (Shell).

hierna tezamen ook genoemd: "Partijen".

## overwegende dat:

- De Rijksoverheid beoogt een 'Green Deal' aan te gaan met de samenleving die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Het doel van de 'Green Deal' is laten zien dat groen en groei hand in hand gaan. In dat kader wil de Rijksoverheid concrete, duurzame initiatieven ondersteunen op een zodanige wijze dat barrières verdwijnen, innovaties ontwikkeld, gefinancierd en toegepast worden en duurzame kansen benut worden.
- Een aantal projecten is geïnventariseerd dat tot een concrete Green Deal tussen overheids- en private partijen kan leiden in de periode 2012-2015.
- De geïnventariseerde projecten zijn potentieel rendabel, kunnen op korte termijn resultaten opleveren en kunnen uitmonden in nieuwe economische activiteiten of kostenbesparingen op korte of langere termijn voor het bedrijfsleven. Daarnaast kunnen de resultaten van deze de projecten toepasselijk zijn op andere, vergelijkbare projecten waardoor de reikwijdte van de GD wordt vergroot.
- Shell heeft, als houdstermaatschappij van de Shell Nederland groep, binnen die groep een tweetal initiatieven geïdentificeerd waarover zij in het kader van het streven van de Rijksoverheid naar een 'Green Deal', met de Rijksoverheid de hieronder weergegeven afspraken wenst te maken.

## komen overeen als volgt:

### *Green Deal Initiatief 1 – Shell Nederland Chemie B.V. (SNC)*

Op de locatie van SNC te Moerdijk wordt de mogelijke installatie van een 70 MWe warmtekrachtkoppeling installatie (WKK) onderzocht, die, indien tot aanleg besloten zou worden, gedeeltelijk de bestaande infrastructuur zou vervangen, ervoor kan zorgen dat de locatie zichzelf volledig kan voorzien van elektriciteit en stoom, en waarvan het surplus aan elektriciteit aan het net geleverd kan worden. De installatie van de WKK beoogt een reductie in de CO<sub>2</sub> uitstoot op de locatie met ruim 400 kt/jaar (circa 15% t.o.v. de huidige uitstoot), en verbetert de energie-efficiëntie met zo'n 10% t.o.v. de huidige energie-efficiëntie. Naast de mogelijke installatie van de WKK zullen ook mogelijkheden worden onderzocht om de elektriciteit en stoom extern in te kopen, waardoor mogelijk vergelijkbare reducties kunnen worden bewerkstelligd.

Het project heeft de eerste studiefase succesvol afgerond en gaat nu de fase in waarbij een aantal concepten verder wordt uitgewerkt. Voor deze feasibility-study zal SNC in 2011 circa tweeënehalf miljoen euro uittrekken. Mede op basis van de resultaten van deze feasibility-study, zal SNC vervolgens besluiten tot het al dan niet uitwerken van een van de concepten tot een uiteindelijk ontwerp. In het geval van een positief besluit is de huidige inschatting dat circa vier miljoen euro benodigd zal zijn voor deze ontwerpfase. Na deze fase, naar verwachting begin 2013, zal SNC een definitief besluit nemen over de aanleg van de WKK installatie (de zogenoemde "Final Investment Decision" of "FID"), een aanleg waarmee volgens de huidige schattingen een investering van zo'n honderdvijftig miljoen euro gemoeid is. Mocht het project doorgaan, dan worden afronding en het op stroom brengen van de WKK verwacht omstreeks eind 2015/begin 2016.

*Green Deal Initiatief II – Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) - Gas Zuiverings Installatie te Emmen.*

NAM heeft een gaszuiveringsinstallatie in bedrijf in de gemeente Emmen (hierna de GZI), bestemd voor ondermeer het ontzwellen van de zure gasstromen (H<sub>2</sub>S houdend aardgas) uit gasvelden in Zuidoost Drenthe. Het is de bedoeling een proces te testen voor de biologische ontzwaveling van gassen, Thiopaq O&G, dat is ontwikkeld door Paqell, een joint venture tussen een Shell maatschappij en Paques Holding B.V.. Naar verwachting zal het proces milieuvriendelijker, eenvoudiger en economischer zijn dan de gebruikelijke chemische tegenhanger. Het kan bovendien een interessant restproduct opleveren in de vorm van een meststof, dat mogelijk is toe te passen in de landbouw.

De test zal uitgevoerd worden door het plaatsen van een test-unit op het terrein van de GZI, die wordt gevoed met een deel van de lage druk gasstroom uit een koeltoren. Deze H<sub>2</sub>S rijke gasstroom (0,6 tot 0,9 mol%) zal na de behandeling in de unit weer worden teruggevoerd in het leidingstelsel voor verdere behandeling.

De test, die wordt uitgevoerd van eind 2011 tot eind 2012, is opgezet om deze methode van biologische zuivering te testen bij condities die gangbaar zijn in de olie- en gasindustrie, met een relatief grote aardgas doorzet onder hoge druk. Er zullen diverse experimenten en metingen worden uitgevoerd om te beoordelen of het door Paqell ontwikkelde proces zowel technologisch als economisch verantwoord in bestaande bedrijfsprocessen kan worden geïntegreerd. Mocht dat inderdaad mogelijk blijken, dan zal NAM vervolgens bekijken of deze technologie breder kan worden toegepast, in de GZI en voor andere gasvelden.

#### *Afspraken*

1. De hiervoor opgenomen beschrijvingen geven de huidige intenties van SNC ten aanzien van de WKK, en NAM ten aanzien van de mogelijke inzet van Thiopaq O&G weer. Deze intenties hebben het karakter van een rechtens niet verbindend voornemen, en partijen erkennen dan ook uitdrukkelijk dat de in het kader van die projecten te nemen beslissingen, beslissingen over continuering of stopzetting en de over voor de oordeelsvorming relevante criteria daaronder uitdrukkelijk begrepen, te allen tijde ter uitsluitende, vrije beoordeling staan van, respectievelijk, SNC en NAM.
2. De Rijksoverheid en lagere overheden kunnen een belangrijke rol spelen bij de realisatie van de beide hiervoor genoemde projecten, zowel in het kader van de vergunningverlening als in het kader van het scheppen van maatschappelijk draagvlak en het bijeenbrengen van relevante partijen. In dat kader spreken partijen het volgende af.

T.a.v. beide projecten zal de Rijksoverheid, op verzoek van Shell zich tot het uiterste inspannen om belemmeringen die op het gebied van vergunningen zouden kunnen optreden tijdig zoveel mogelijk weg te nemen, bijvoorbeeld door tijdig publiekelijk steun uit te spreken voor de projecten en de vergunningverlening door de Rijksoverheid en lagere overheden desgevraagd zoveel mogelijk te coördineren. Hierbij zal de Rijksoverheid zich t.a.v. Thiopaq O&G samen met NAM in het bijzonder richten op regelgeving en procedures van vergunningverlening rond nuttig gebruik van reststromen.

T.a.v. de WKK zal de Rijksoverheid bovendien, op verzoek van Shell:

- a. een ondersteunende en coördinerende rol spelen in het bijeenbrengen en informeren van partijen – commerciële of industriële partijen, lokale overheden, regionale overheden en andere regulerende (semi)-overheidsinstellingen wier steun SNC nodig heeft voor de realisatie van (elk van de hiervoor beschreven fases van) het WKK project.
- b. zijn kennis en kunde van contractuele samenwerking in dergelijke projecten om niet ter beschikking stellen aan partijen die op uitnodiging van SNC zullen participeren in het WKK project.

## Slotbepalingen

1. Deze Green Deal is niet in rechte afdwingbaar.
2. Shell zal de Rijksoverheid op de hoogte houden van de voortgang van de hiervoor beschreven projecten. Mocht Shell zulks in dat kader wenselijk achten, dan zullen partijen afspraken maken over de vertrouwelijkheid van in dat kader door Shell, SNC of NAM aan de Rijksoverheid te verstrekken informatie.
3. Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, waardoor andere partijen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals zodat navolging van deze Deals kan worden bevorderd.

Getekend te 's-Gravenhage op

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie  
Drs. M.J.M. Verhagen

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu  
J.J. Atsma

Shell Nederland B.V.

Getekend te \_\_\_\_\_ op \_\_\_\_\_  
Drs. D.A. Benschop, President-Directeur

Getekend te \_\_\_\_\_ op \_\_\_\_\_  
Ir. J.M. Driessen, Directeur



Ministerie van Economische Zaken,  
Landbouw en Innovatie



Ministerie van Infrastructuur en Milieu

